

Mastergradsoppgave

Vurdering i kroppsøving

Læreres synspunkter på elevvurdering og endringer i læreplan og forskriften til Opplæringsloven

Sondre Arntzen Lomsdal

MKØD0606

Mastergradsoppgave i
kroppsøving

2012

Avdeling for
lærerutdanning

SAMTYKKE TIL HØGSKOLENS BRUK AV MASTEROPPGAVE I KROPPSØVING

Forfatter: Sondre Arntzen Lomsdal

Norsk tittel: Vurdering i kroppsøving: Læreres synspunkter på elevvurdering og endringer i læreplan og forskriften til Opplæringsloven.

Engelsk tittel: Assessment in physical education: Teacher's view on pupil assessment and changes in curriculum and regulations of the Education Act

Kryss av:

Jeg samtykker i at oppgaven gjøres tilgjengelig på høgskolens bibliotek og at den kan publiseres på internett i fulltekst via BIBSYS Brage, HiNTs åpne arkiv

Min oppgave inneholder taushetsbelagte opplysninger og må derfor ikke gjøres tilgjengelig for andre

Kan frigis fra: _____

Dato: 25.05.2012

Sondre Arntzen Lomsdal
underskrift

Forord

Denne masteroppgaven er et resultat av en prosess som startet for snart to år siden. Det har vært en lang, hektisk og til tider tøff periode, men samtidig har den vært svært lærerik, interessant og givende.

Vurdering i kroppsøvningsfaget er noe som har interessert meg helt siden jeg begynte som student. Selv om jeg ikke har noen erfaring fra vurderingsarbeid i skolen, har jeg forsøkt å sette meg inn i de elementer og utfordringer som lærerne møter, gjennom samtaler med lærere i min omgangskrets. Det er av den grunn ikke tilfeldig at min masteroppgave omhandler dette temaet.

Jeg ønsker å takke Idar Kristian Lyngstad, førstelektor ved Høgskolen i Nord-Trøndelag for god veiledning og støtte gjennom hele prosessen. Din seriøsitet og kapasitet har vært til stor hjelp hele veien. I tillegg vil jeg takke Boye Welde for en viktig og sentral veiledning og tilbakemelding i arbeidet med statistikk og resultat. Takk også til de som har kommet med tilbakemeldinger i utarbeidelsen av spørreskjemaet, deltakere av forprøven og de som har bidratt med korrekturlesing. Til slutt ønsker jeg å takke min samboer for uvurderlig oppbakking og støtte i en hektisk periode.

Sammendrag

I denne masteroppgaven er det foretatt en kartlegging av synspunkter blant kroppsøvlingslærere på retningslinjer om vurdering med karakter i faget i dag og på forslag som har kommet i høringsbrevet om vurdering fra Utdanningsdirektoratet. I desember 2011 sendte Utdanningsdirektoratet ut et høringsbrev med forslag på endringer i kompetansemål i kroppsøving og forskriften til Opplæringsloven (Utdanningsdirektoratet 2011).

95 kroppsøvlingslærere i den videregående skole fra Trøndelag og Vestlandet deltok i undersøkelsen. Innsamling av data ble gjort ved hjelp av elektronisk spørreskjema mens høringsprosessen om forslag til endringer i faget foregikk.

Funn gjort i denne undersøkelsen støtter tidligere forskning som beskriver at innsats benyttes som en del av grunnlaget for karakter i kroppsøving, til tross for at de gjeldende lover og læreplaner sier at det ikke skal tas med i vurderingen.

Kroppsøvlingslærerne i undersøkelsen er i stor grad enig i at innsats bør tas med som en del av grunnlaget for vurdering slik det er foreslått i høringsbrevet fra Utdanningsdirektoratet. De er også enig i de forslag til hva som menes med innsatsbegrepet, utarbeidet av arbeidsgruppa (Lyngstad mfl 2011) og gjengitt i forslaget til endringer i høringsbrevet.

Kroppsøvlingslærerne er delt i synet på gjeldende §3-3 i forskriften, som omhandler elevens forutsetninger i vurderingsarbeidet. Lærerne har en ulik oppfatning om elevens forutsetninger bør tas hensyn til i vurderingen, og sett i sammenheng med tidligere forskning kan dette temaet ses på som problematisk.

Innsamling av data i denne oppgaven er gjort mens høringsprosessen foregikk. Denne undersøkelsen vil dermed ikke kunne bidra til å kaste nytt lys, eller har noen slags innvirkning på de endringene som er foreslått. Likevel vil den kanskje bidra til å vise de meninger og synspunkter kroppsøvlingslærere i den videregående skole har om de endringene som Utdanningsdirektoratet har foreslått og som kanskje er gjenstand for diskusjoner blant kroppsøvlingslærere. Dermed vil den bidra i den samlede forskningsinnsatsen på området, men også for lærere og skoler i de aktuelle landsdelene.

Summary

Title: Assessment in physical education: Teacher's view on pupil assessment and changes in curriculum and regulations of the Education Act.

In this thesis, there has been a survey of opinions among physical education teacher's guidelines on the assessment of character in the field today and the proposals that have emerged in the consultation letter on the assessment by the Directorate. In December 2011 the Directorate of Education sent out a consultation letter with suggestions for changes in competence in physical education and Regulations to the Education Law (Utdanningsdirektoratet 2011).

95 physical education teachers in upper secondary schools from Trøndelag and Vestlandet participated in the survey. Collection of data was done while the consultation process on proposed changes in the trade was going on, using electronic questionnaires.

Findings in this study support previous research which describes that effort is used as part of the basis for the grade in physical education, despite the fact that the current laws and curricula say that it should not be taken into consideration. Based on the findings of this study and previous research, it appears that effort is emphasized differently in assessment work among physical education teachers in secondary schools.

Physical education teachers in the survey largely agree that effort should be included as part of the basis for assessment in physical education, as proposed in the consultation letter from the Education Directorate. They also agree with the suggestions of what is meant by the term effort, developed by the working group (Lyngstad et al 2011) and reproduced in the proposed changes to the consultation letter. It looks like effort as an assessment criteria are stronger in Trøndelag than on Vestlandet.

The respondents in the survey are divided on the current § 3-3 of the Regulations, which deals with individual premises in the assessment. In context of previous research, it seems that teachers have a different opinion whether or not individual premises should be considered in the assessment, and there are differing opinions as to what extent the students' prerequisite should be emphasized in the assessment.

Collection of data in this exercise is done while the consultation process took place. This survey will not be able have some sort of impact on the proposed changes on competence in physical education and Regulations to the Education Law. Yet it may help to view the

opinions and views physical education teachers in upper secondary schools have about the changes that the Directorate has proposed.

Innhold

Forord	3
Sammendrag	4
Summary	5
1.0 Innledning	9
2.0 Tidligere forskning og teori	11
2.1 Tidligere forskning	11
2.2 Teori tilknyttet vurdering i kroppsøving.	13
2.3 Individrelatert, normrelatert og målrelatert vurdering.....	14
2.4 Læreplaner i Norge.....	15
2.5 Innsats.....	15
2.6 Elevens forutsetninger	16
2.7 Vurderingsuttrykk- bruk av tallkarakter.	17
3.0 Problemstillinger	19
4.0 Metode	20
4.1 Design.....	20
4.2 Utvalg	20
4.3 Prosedyrer.....	20
4.4 Spørreskjemaet	21
4.5 Utvalg av variabler	21
4.6 Statistikk.....	22
4.7 Validitet og reliabilitet.....	22
5.0 Resultat	25
5.1 Innsatsbegrepet.....	25
5.2 Elevens forutsetninger	27
5.3 Vurderingsuttrykk	28
6.0 Diskusjon	29
6.1 Vektlegging av innsats	29
6.2 Innsats som en del av vurderingsgrunnlaget i faget	29
6.3 Synspunkt på hva som menes med innsats i høringsbrevet fra Utdanningsdirektoratet, desember 2011?	30
6.4 Synspunkter på §3-3 i forskriften til Opplæringsloven	31
6.5 Synspunkter på dagens vurderingsuttrykk, dvs. vurdering med karakter i kroppsøving.....	33

7.0 Avslutning	34
Oversikt over figurer	36
Referanser	37
Vedlegg 1: Spørreskjemaet.	40

1.0 Innledning

Læreplanen i kroppsøving og forskriften til Opplæringsloven framhever at elevvurdering i kroppsøving skal bidra til å styrke elevenes motivasjon for videre læring, gi en beskrivelse av hvordan eleven står i forhold til kompetansemålene i læreplanen, samt gi elever og foresatte tilbakemelding om elevens framgang, arbeidsprosesser og resultater i faget. Elevvurdering skal også gi grunnlag for tilpasset opplæring i faget. Arbeidet med elevvurdering i skolen bygger på de forpliktende retningslinjene som er gitt i læreplanen i faget og forskrift til Opplæringsloven (Brattenborg & Engebretsen 2007), som betyr at det er kompetansemålene i læreplanen samt visse paragrafer i forskrift til opplæringsloven som danner grunnlaget for elevvurderingen. Dette kalles gjerne vurdering av elevers måloppnåelse i faget, eller at elevene skal vurderes mot i hvor stor grad de greier å nå de ulike kompetansemålene i læreplanen i faget.

Etter innføringen av Kunnskapsløftet i 2006 skal ikke elevers forutsetninger eller elevers innsats og samarbeidsevne i kroppsøvingstimen vektlegges som en del av vurderingen i kroppsøving i videregående skole. De nasjonale vurderingskriteriene som før var gjeldende i kroppsøvingfaget, og som vektla elevers innsats, gjelder ikke lenger. Dette tredelte kriteriesettet, der faktorene 1) kunnskap, 2) ferdighet og 3) innsats og samarbeid vektet likt, er ikke grunnlaget for vurdering i kroppsøving i Kunnskapsløftet lenger.

I januar 2011 fikk Utdanningsdirektoratet i oppdrag av Kunnskapsdepartementet å gjennomgå læreplanen i kroppsøvingfaget, og grunnlaget for vurdering i kroppsøvingfaget. I tillegg skulle man gjennomgå privatistordningen i faget. (Kunnskapsdepartementet, 2011).

En arbeidsgruppe ble oppnevnt, og i juni 2011 kom rapporten fra arbeidsgruppa. Den fremmer flere forslag til endringer i læreplan og i forskriften til Opplæringsloven, blant annet om vurdering (Lyngstad m.fl., 2011).

I desember 2011 sendte Utdanningsdirektoratet ut et høringsbrev om endringer i faget kroppsøving i grunnskolen og videregående skole. Arbeidsgruppas forslag til endringer i læreplanen og i forskrift til Opplæringsloven ble i stor grad fulgt. (Utdanningsdirektoratet, 2011).

Denne mastergradsoppgaven har til hensikt å undersøke hva kroppsøvingslærere i den videregående skole mener om de gjeldende forskrifter og læreplan som gjelder med tanke på

vurdering med karakter i kroppsøvfingsfaget, og de forslagene som har kommet i høringsbrevet fra Utdanningsdirektoratet som ble sendt ut i desember 2011.

Denne oppgavens hovedproblemstilling er følgende: *Hvilke synspunkter har et utvalg av kroppsøvingslærere i Trøndelag og på Vestlandet på retningslinjer om vurdering med karakter i faget i dag og på forslag som har kommet i høringsbrevet om vurdering fra Utdanningsdirektoratet?*

Oppgaven er bygd opp med en teoretisk del hvor jeg har tatt for meg tidligere forskning, med vekt på Norge, samt en del teoretiske begreper benyttet i oppgaven. På grunnlag av dette er det formulert presiserte problemstillinger. Den forskningsmetodiske fremgangsmåten for å få svar på problemstillingene er beskrevet. Data, innhentet ved bruk av spørreskjema blir presentert i en resultatdel. Deretter blir resultatene drøftet. Avslutningsvis oppsummeres undersøkelsen, og undersøkelsens hovedkonklusjoner blir sammenfattet.

2.0 Tidligere forskning og teori

I denne delen vil jeg ta for meg og beskrive tidligere forskning som er gjort på området, samt gi en begrepsavklaring på forskningsområdet for oppgaven.

Den tidligere forskningen er delt opp i internasjonal og norsk forskning, hvor det er forsøkt å holde et hovedfokus på Skandinavia og Norge etter innføringen av LK06.

Når det gjelder teori knyttet til feltet, har jeg prøvd å komme med begrepsavklaringer knyttet til vurdering, kompetansemål og innsats, samt elevens forutsetninger. I tillegg har jeg prøvd å beskrive kort hvilke læreplaner vi har hatt i Norge de senere år, med hovedfokus på reform 94 og dagens gjeldende læreplan.

2.1 Tidligere forskning

Internasjonalt sett har det vært omfattende forskning rundt bedømmelse og karaktersetting, hovedsakelig etter 2000 (Hay 2006). Det har vært mindre forskning på karaktersetting i kroppsøvningsfaget, men det har likevel vært en økning på dette området de siste 10 årene (Annerstedt 2010). Innsamling av data har i stor grad skjedd gjennom intervjuer og spørreundersøkelser i denne forskningen (Hay 2006).

Historisk sett har forskning på vurdering i kroppsøving hovedsakelig fokusert på vurdering i praksis, og hvordan lærere har utført vurderingen i praksis (Hay 2006). Forskning gjort på 80-90-tallet og i stor grad også på 2000-tallet viser at lærere i stor grad vektlegger elementer som deltakelse, oppmøte, innsats, fair play og innstilling til faget ved vurdering i kroppsøving (Hay 2006). På 80-tallet viste en undersøkelse som omhandlet 1396 kroppsøvningslærere i USA at lærerne beskrev deltakelse, innsats, innstilling til faget, fair play og oppmøte som de viktigste elementene som ble vektlagt ved vurdering (Henley et al, 1987; Hay 2006).

To greske studier (Ikonopoulou et al, 2006 og Chatzopoulos et al 2006) gjort på 2000-tallet samsvarer i stor grad med de funnene som er gjort i de to tiårene tidligere. Undersøkelser (Veal 1988, Matanin & Tannenhill 1994 og Duchane & French 1998; Hay 2006) viser at elevers innsats, deltakelse og oppførsel er viktige kriterier hos kroppsøvningslærere.

Det har vært en sterk økning i forskning på vurdering i kroppsøving i Skandinavia de siste 10 årene (Annerstedt 2010). Annerstedt (2008) forklarer at læreplaner og utviklingen av skoler i de skandinaviske landene har tydelige likhetstrekk, og at det også er grunn til å tro at de funn som er gjort i for eksempel Sverige også kan være gjeldende i Norge (Annerstedt 2008, 2010).

Sverige har på mange måter vært i forkant både når det gjelder læreplaner og forskning (Annerstedt 2008, 2010). Svenske funn viser en forvirring rundt praksis og konkretisering av vurderingskriterier, og at lærerne har hatt vanskelig for å tolke målene og formulere lokale kriterier (Annerstedt 2010). Det kan virke som om at lærerne ønsker tydelige anvisninger og kriterier i sitt vurderingsarbeid. Annerstedt oppsummerer i sin artikkel at den forskningen som er gjort på vurdering og karaktersetting i Sverige, ”viser at rettferdige eller likeverdige karakterer i faget kroppsøving dessverre ikke kan garanteres” (Annerstedt 2010 s.250).

Både Jonskås (2010, 2011) og Annerstedt (2010) påpeker at det er gjort lite forskning på området i Norge. Likevel virker det å være en stor interesse rundt faget, noe både avisoppslag og diskusjoner i ulike tidsskrift bekrefter (Aftenposten.no, 03.04.2011 og 23.11.2010)

Ottesen (1994) og Brattenborg (1995) gjorde en undersøkelse blant norske kroppsøvingslærere i ungdomsskolen på 1990-tallet, der det kom frem at mye av kunnskapen omkring vurdering kom gjennom erfaring og den vurderingskulturen som i hovedsak var gjeldende ved hver enkelt skole. I tillegg virket det som om det var ulik bruk/vektlegging av vurderingskriteriene i faget.

Forskning på 2000-tallet dekker i stor grad de samme temaene som forskningen har gjort tidligere, men er preget av gjennomgående forandringer i vurderingsarbeidet i skolen (Prøitz & Borgen, 2010). I Norge ble det i 2006 tatt i bruk en ny læreplan som førte til en del endringer i hvordan vurderingsarbeidet skulle gjennomføres.

Vinje (2008) gjennomførte en spørreundersøkelse (Osloundersøkelsen) blant 43 ungdoms- og videregående skoler i Oslo. Han ønsket å se på tendenser og indikasjoner i forhold til kroppsøvingslærernes holdninger og praksis i forbindelse med vurdering. Vinje fant at det var store sprik mellom lærere i bruk og vektning av kriterier, og at innsats fortsatt benyttes i vurderingsarbeidet til tross for at det ikke skal tas med i grunnlaget for vurdering. I tillegg ønsker lærere avklaring på hva som menes med relevante elevforutsetninger samt at et flertall av lærerne ikke klarer å gi elevene underveisvurdering i forhold til måloppnåelse og kompetansemål. (Vinje 2008). På bakgrunn av de funnene i undersøkelsen stiller Vinje spørsmålstegn ved om dagens vurderingsordning kan ses på som rettferdig.

Jonskås (2009) gjennomførte en kvalitativ studie blant 6 lærere fra videregående skoler i Oslo. Funnene i denne studien tyder også på at lærere fortsatt benytter innsats i sin vurderingspraksis. I tillegg virker det som at fysiske tester og observasjon i stor grad benyttes

i vurderingsarbeidet. Lærerne som deltok i denne undersøkelsen opplevde kompetansemålene som vide og lite konkrete. (Jonskås 2009).

En FOU-rapport av Prøitz og Borgen i 2010 omhandlet lærernes praksis ved standpunktvurdering i fem fag. Rapporten inneholdt intervju med 41 lærere i 5 fag, deriblant kroppsøving. Rapporten beskriver læreres notater og elevers fysiske tester som de mest vektlagte elementene ved sluttvurdering, men at også deltakelse og innsats vektlegges. Rapporten stiller også spørsmål til om dagens vurderingsordning kan ses på som rettferdig, da det kan virke som om at lærerne har en ulik vurderingspraksis.

Mørken (2010) gjennomførte en undersøkelse blant 82 kroppsøvingslærere fra videregående skoler i Vestfold og Telemark, som i hovedsak omhandlet relasjonen mellom læreplan og vurderingspraksis i kroppsøving. Funnene i undersøkelsen støtter i stor grad funn gjort tidligere av Vinje og Jonskås som beskriver at lærerne har behov for standardiserte krav i vurderingsarbeidet, og at innsats fortsatt brukes som et kriterium i vurderingsarbeidet.

Kort oppsummert kan en si at at forskningen som er gjort etter innføringen av LK06 viser at lærerne savner standardiserte kriterier ved vurdering, og at innsats fortsatt benyttes til tross for at dagens forskrifter sier at man ikke skal legge innsats til grunn ved vurdering i faget. Elementer som innsats, deltakelse og oppmøte vektlegges mer eller mindre ved standpunktvurdering. Det virker å være ulikhet og usikkerhet knyttet til vektlegging av elevenes forutsetninger i vurderingen i faget. Totalt sett bidrar de undersøkelser og forskning som er gjort til å gi til dels sprikende informasjon og identifisere utfordringer knyttet til vurdering i faget (Lyngstad m fl 2011).

2.2 Teori tilknyttet vurdering i kroppsøving.

Brattenborg og Engebretsen (2007) beskriver elevvurdering som vurdering av elevens arbeid, altså elevens kunnskaper, ferdigheter, innsats og holdninger. Hay og Penney (2009) definerer vurdering som innsamling og tolkning av informasjon om elevenes læring i kroppsøvingsfaget.

I følge Hay (2006) omhandler vurdering innsamling av informasjon, gjennom læringsprosesser. Med det menes at vurdering er en prosess på slutten av en periode eller oppgave, der man setter en karakter gjennom observasjoner, tester osv.

Forskriften til opplæringsloven og LK06 framhever flere sentrale aspekter ved elevvurderingen, som nevnt i innledningen (Brattenborg og Engebretsen2007):

- Vurderingen skal bidra til å styrke elevenes motivasjon for videre læring
- Vurderingen skal gi en beskrivelse av hvordan eleven står i forhold til kompetansemålene
- Vurderingen skal gi elev og foreldre/foresatte tilbakemelding om elevens framgang, arbeidsprosesser og resultater, og gi grunnlag for tilpasset opplæring

Med elevvurderingens kontrollfunksjon menes at vurderingen skal sikre god opplæring, at opplæringen kan ses på som rettferdig, og at den bidrar til å kontrollere at elevene får den opplæringa de har krav på.

Med informasjons, veilednings og motiveringsfunksjon mener man at vurderingen både skal informere og veilede eleven i forhold til sin kompetanse og mulige oppnådde kompetanse, i tillegg til at vurderingen skal bidra til å motivere elevene.

Sorterings-og utvalgsfunksjon dekker eksempelvis det at karakterer brukes til å komme inn på høyere utdanning, jobber osv. (Brattenborg og Engebretsen 2007).

2.3 Individrelatert, normrelatert og målrelatert vurdering.

En kan skille mellom tre modeller for å bedømme elevs prestasjoner i kroppsøvingfaget: en individrelatert, en normrelatert og en målrelatert (Annerstedt 2002;2010). I en individrelatert modell ser man på hvorvidt individer utvikler seg i et tidsperspektiv, for eksempel i løpet av et semester eller et skoleår. Dermed baserer man karakteren på utviklingen av individet.

I en normrelatert modell (også kalt relativt system) rangordnes elevene. Bruk av normalfordelingskurve er et godt eksempel på hvordan en vurderer elevene, opp mot hverandre. I et slikt system vil man i utgangspunktet ikke gi rom for at alle elevene kan få karakteren 6. Denne modellen er kjent fra tidligere læreplaner.

Den siste modellen, målrelatert, benyttes i dagens læreplan. En slik modell sammenligner elevs prestasjoner opp mot presiserte mål og kriterier (ofte kjent som kompetansemål). Her vil man ikke måle elevene opp mot hverandre, men heller se på i hvor stor grad elevene oppnår eller presterer i forhold til de kompetansemål og krav som er satt. Annerstedt påpeker at for at en slik modell skal være pålitelig og sammenlignbar må to forutsetninger være oppfylt: 1. Målene for virksomheten må være uttrykt så presist at den må være mulig å uttale

seg om de er oppfylt eller ikke. 2; det må være tilgang til en bedømmelsesmetode som innehar egenskaper som gjør at man kan sammenligne med mål og kriterier som er fastsatt. (Annerstedt 2010).

2.4 Læreplaner i Norge

I 1994 kom reform 94, og bidro til at det skjedde store endringer i den videregående skole. Det ble utarbeidet en ny læreplan for kroppsøvingfaget som et felles allment fag. Blant annet ble dans og friluftsliv innført i læreplanen. Det ble dessuten innført en tredeling mellom kunnskap, ferdighet, og innsats og samarbeid som grunnlag for karakter i faget der disse ble vektlagt likt.

I 2006 ble Læreplanen for Kunnskapsløftet (LK06) innført, og kroppsøvingfagene for grunnskolen og videregående opplæring ble samlet i en plan. LK06 er mindre omfattende og detaljert enn reform 94 (Lyngstad m fl 2011). Sammenlignet med gjeldene læreplan i Sverige som kom ut tidligere enn LK06 er det mer detaljert innholdsmessig (Annerstedt 2008).

Faget er delt inn i hovedområder, hvor hvert hovedområde er beskrevet med kompetansemål etter hvert årstrinn i den videregående skole. Hovedområdene for videregående skole er ”Idrett og dans”, ”Friluftsliv” og ”Trening og livsstil”.

I den videregående skole i dag brukes det et målrelatert karaktersystem, der elevene blir vurdert i grad av måloppnåelse sett opp mot kompetansemålene i faget. Arbeidet med elevvurdering i skolen skal bygge på de forpliktende retningslinjene som er gitt i LK06 og forskrift til opplæringsloven (Brattenborg & Engebretsen 2007). Det er altså kompetansemålene i LK06 og forskrift til Opplæringsloven, som skal være hovedgrunnlaget for elevvurdering.

2.5 Innsats

Under reform94 var innsats som nevnt med som en del av vurderingsgrunnlaget. Kunnskap, ferdighet, og innsats og samarbeid ble vektlagt likt (1/3 hver) i karaktersetningen. Forskriften til Opplæringsloven §3-3 i dag sier at:

«I vurderinga i fag skal ikkje føresetnadene til den enkelte, fråvær, eller forhold knytte til ordenen og åtferda til eleven, lærlingen eller lære kandidaten trekkjast inn.»

I § 3-5 som omhandler orden og atferd, står det:

«Grunnlaget for vurdering i orden er knytt til om eleven er førebudd til opplæringa, og korleis arbeidsvanane og arbeidsinnsatsen til eleven er.»

Dermed sier forskriften til Opplæringsloven klart at innsats ikke skal vektlegges i vurderingen i kroppsøving, men være tellende når ordenskarakteren skal fastsettes.

I høringsbrevet fra Utdanningsdirektoratet som ble sendt ut i desember 2011 foreslås det forskriftsfestet at elevers innsats skal være en del av grunnlaget for vurderingen i faget kroppsøving. *«Dette betyr at i faget kroppsøving skal karakter gitt i halvårsvurderingen og til standpunkt både uttrykke elevens oppnådde kompetanse og innsats»* (Utdanningsdirektoratet 2011;s.17).

Videre foreslår høringsbrevet at følgende menes med innsats:

«Med innsats i kroppsøving menes at eleven prøver å løse faglige utfordringer etter beste evne og uten og gi opp, viser selvstendighet og utfordrer egen fysiske kapasitet i læringsarbeidet og samarbeider med andre når det er felles oppgaver og bidrar til at også andre lærer i faget» (Utdanningsdirektoratet 2011; s.17).

Denne definisjonen deler opp innsatsbegrepet i tre hovedledd. Det første leddet vektlegger at elevene bruker de evner de har og arbeider i faget uten å gi opp. Det andre leddet vektlegger at elevene viser selvstendighet og utfordrer egen fysiske kapasitet. Det tredje leddet vektlegger elevenes evne til å samarbeide med andre når det er felles oppgaver, og at de også bidrar til at andre lærer i faget.

Tidligere forskning viser som tidligere nevnt at til tross for at innsats ikke skal vektlegges i vurderingen i faget, virker det som om at lærere vektlegger innsats i sin vurderingspraksis i faget (Vinje 2008, Jonskås 2009, Mørken 2010).

I Vinje og Mørken's undersøkelser ble det også kartlagt at lærere i den videregående skolen vektla innsats henholdsvis 35% (Vinje 2008) og 24 % (Mørken 2010).

2.6 Elevens forutsetninger

I forskriften til opplæringsloven §3-3 sies det at *«I vidaregåande opplæring skal ikkje elevens føresetnader trekkjast inn i vurderinga i kroppsøving»*. Med dette menes det at lærerne ikke

skal ta hensyn til elevens forutsetninger i vurderingsarbeidet. Dette har vist seg å være problematisk.

Tidligere forskning har beskrevet utfordringer, ulikhet og usikkerhet knyttet til vektlegging av elevens forutsetninger i vurderingsarbeid i faget (Vinje 2008, Jonskås 2009, Mørken 2010). Vinje mener ut i fra sin undersøkelse at det ikke finnes noen enighet om hva som skal regnes som relevante elevforutsetninger, og at lærerne dermed får en rolle Brattenborg (1995) omtaler som «bøddler», der lærerne selv må bestemme hva og hvem det skal tas hensyn til eller ikke. Jonskås beskriver en noe ulik praksis når det gjelder elevens forutsetninger, men at det kan virke som at lærerne tar hensyn til elevens forutsetninger på en eller annen måte (Jonskås 2009). I Mørkens undersøkelse svarte 89 % av respondentene at de i stor eller liten grad tok hensyn til elevens forutsetninger i vurderingen. I tillegg svarte 65 % at de er uenige i at man ikke skal tas hensyn til elevens forutsetninger.

Arbeidsgruppa (Lyngstad mfl. 2011) ble spesielt bedt om å vurdere om elevens forutsetninger skal vektlegges i vurderingen i faget. De innspill som kom inn til arbeidsgruppa gjennom blant annet ulike seminarer viser at det er ulikt syn på dette med vurdering ut fra elevenes forutsetninger, det ønskes en avklaring omkring elevforutsetninger men også at det er en delt eller ulik mening om hvorvidt elevenes forutsetninger bør vektlegges i vurderingen i faget.

Arbeidsgruppen (Lyngstad m.fl.2011) foreslår i sin rapport å ta ut formuleringen om vektlegging av elevens forutsetninger i §3-3, og innføre innsats som en del av vurderingsgrunnlaget på tilsvarende nivå i forskriften. Begrunnelsen for å fjerne formuleringen om elevens forutsetninger er gjort på grunnlag av blant annet at elevenes kroppslige forutsetninger er avgjørende i faget, da kroppen er det viktigste redskapet i et fag hvor utvikling av kroppen er en viktig del av formålet. Arbeidsgruppen påpeker at anbefalingen må ses i sammenheng med forslaget om å innføre innsats som en del av vurderingsgrunnlaget. Ved å innføre innsats på et tilsvarende nivå i forskriften mener arbeidsgruppen at det vil gi elever mulighet til å oppnå god vurdering i faget tross i forutsetninger som gjøre det vanskelig å oppnå en høy grad av måloppnåelse.

2.7 Vurderingsuttrykk- bruk av tallkarakter.

I forskriften til Opplæringsloven §3-4 om karakterer i fag mv. står det:

«Frå 8. årstrinn og i vidaregåande opplæring skal vurdering også givast med talkarakterar. Det skal brukast talkarakterar på ein skala frå 1 til 6. Berre heile talkarakterar skal brukast.

I høringsbrevet (Utdanningsdirektoratet 2011) foreslås det ikke endringer i §3-4. Dette støtter de anbefalingene arbeidsgruppen foreslo (Lyngstad mfl. 2011). De innspill som kom inn til arbeidsgruppa var i stor grad enig i å beholde dagens ordning. Likevel kom det inn forslag som gikk på endring av dagens ordning. Arbeidsgruppa begrunnet sine forslag om å beholde dagens ordning med at det ikke foreligger nok kunnskapsgrunnlag eller erfaring omkring alternative vurderingsuttrykk i faget, og at det dermed er vanskelig å kunne argumentere for en annen ordning en dagens. (Lyngstad mfl. 2011).

3.0 Problemstillinger

Denne oppgavens hovedproblemstilling er følgende:

Hvilke synspunkter har et utvalg av kroppsøvingslærere i Trøndelag og på Vestlandet på retningslinjer om vurdering med karakter i faget i dag og på forslag som har kommet i høringsbrevet om vurdering fra Utdanningsdirektoratet?

I tilknytning til hovedproblemstillingen er det formulert disse presiserte problemstillingene:

1. *Hvor mye blir innsats vektlagt i kroppsøvingslæreres vurderingspraksis?*
2. *I hvilken grad er kroppsøvingslærere enig i at innsats bør inkluderes i fagets vurderingsordning?*
3. *Hva mener lærere om forslaget til hva som menes med innsatsbegrepet i høringsbrevet fra Utdanningsdirektoratet, desember 2011?*
4. *Hvilke synspunkter har kroppsøvingslærere om dagen §3-3 i forskriften til Opplæringsloven, som sier at elevens forutsetninger ikke skal vektlegges i vurderingsarbeidet?*
5. *Hva mener lærere om dagens vurderingsuttrykk, dvs. vurdering med karakter i kroppsøving?*

4.0 Metode

4.1 Design

I denne masteroppgaven er det gjennomført en undersøkelse blant kroppsøvingslærere i videregående skole i Trøndelag og på Vestlandet. Spørreskjemaet ble sendt elektronisk gjennom questback til aktuelle respondenter. 95 kroppsøvingslærere besvarte undersøkelsen. Spørreskjemaet er bygd opp av 17 spørsmål. For å besvare de presiserte problemstillingene er det i behandlingen av data benyttet 13 av spørsmålene som var i spørreskjemaet. De uavhengige variablene som er benyttet er kjønn, undervisningssted (landsdel) og erfaring (undervist under kun LK06, eller flere læreplaner). De avhengige variablene er spørsmålene i spørreskjemaet som jeg har valgt å benytte meg av, og som svarer på de presiserte problemstillingene jeg har beskrevet tidligere.

4.2 Utvalg

Respondentene i undersøkelsen er kroppsøvingslærere i den videregående skole, som underviser i kroppsøvingsfaget skoleåret 2011/12 i Trøndelag (fylkene Nord- og Sør-Trøndelag) og på Vestlandet (fylkene Hordaland og Sogn og Fjordane). Undersøkelsen ble sendt til 161 aktuelle respondenter. 107 besvarte, men 12 av disse underviste ikke i kroppsøving skoleåret 2011/12. Dermed endte jeg opp med 95 respondenter, en svarprosent på 59 % av det totale antallet aktuelle respondenter som fikk tilsendt spørreskjemaet.

4.3 Prosedyrer

Som et første ledd i innsamling av data, måtte en kartlegge de aktuelle respondentene til en slik undersøkelse. Samtlige skoler i de aktuelle områdene ble kontaktet via epost der hensikten med undersøkelsen ble beskrevet, og det ble etterspurt navn og epostadresse til kroppsøvingslærerne på hver enkelt skole. I utgangspunktet var det ønskelig å kartlegge samtlige kroppsøvingslærere i de aktuelle landsdelene, og ut i fra dette trekke et tilfeldig utvalg. Det viste seg tidlig at dette ville bli vanskelig, om ikke umulig. Derfor ble spørreskjemaet til slutt sendt til samtlige av de aktuelle respondentene som ble kartlagt. Questback ble benyttet til utforming av spørreskjemaet og til å distribuere spørreskjemaet. Det ble lagt inn en svarfrist på seksten dager, med to påminnelser. Deretter ble data overført til SPSS, hvor behandlingen av data ble gjennomført.

4.4 Spørreskjemaet

Spørreskjemaet (vedlegg 1) er bygd opp av totalt 17 spørsmål. De 4 første spørsmålene avdekker demografisk informasjon (også kalt bakgrunnsvariabler) (Ringdal 2001), samt avdekker hvorvidt de underviser i kroppsøvfingsfaget eller ikke. De spørsmålene som er knyttet til demografisk informasjon er de uavhengige variablene som er benyttet i behandlingen av data. Det er kjønn, undervisningssted (landsdel) og erfaring (undervist under kun LK06 eller under flere læreplaner). Tidligere undersøkelser har beskrevet behov for å gjennomføre undersøkelser i andre landsdeler, at kjønn kan være med å påvirke læreres vurdering, samt at tidligere læreplaner man har undervist under kan fungere bedre som bakgrunnsvariabel enn alder (Peev 2001, Mørken 2010).

De andre spørsmålene i spørreskjemaet er i stor grad bygget opp som «scaled items», hvor respondentene krysser av for grad av enighet/uenighet i forhold til et utsagn, regler eller grad av oppførsel eller deltakelse (Thomas et al 2011). Johannessen (2007) mener det bør være 5 svarkategorier i slike spørsmål, og det bør være mulighet til å svare nøytralt («Vet ikke» eller lignende). Spørsmål 5-8 og 16-17 (Vedlegg 1) i spørreskjemaet kommer inn under denne type spørsmål. Spørsmålene 5-17 i spørreskjemaet (Vedlegg 1) er i denne undersøkelsen blant de avhengige variablene som er benyttet i behandlingen av data.

I februar 2012 ble det gjennomført en forprøve av spørreskjemaet. Tre kroppsøvfingslærere i videregående skole fikk tilsendt spørreskjemaet, på lik måte som selve undersøkelsen ble gjennomført. Deretter ble disse tre møtt personlig, for å høre om de hadde noe å opplyse. Det kom ikke noen tilbakemeldinger på verken mangler eller uklarheter i spørreskjemaet, eller feiltolkninger. Allerede før jeg sendte ut forprøven hadde jeg i uformelt møte bedt to kroppsøvfingslærere i min nære omgangskrets om å se over spørreskjemaet, og kommentere hvis det var noe de stusset over. De uttalte at de ville ikke ha noen vanskeligheter med å besvare skjemaet, og hadde ingen innsigelser på spørreskjemaet.

4.5 Utvalg av variabler

Ikke alle data fra undersøkelsen er benyttet i denne masteroppgaven. Begrunnelsen for dette er at en del av spørsmålene i spørreskjemaet ikke bidrar til å besvare problemstillingene i denne oppgaven. Samtlige av de uavhengige variablene kjønn, landsdel og erfaring er benyttet i databehandlingen.

De avhengige variablene som er benyttet for å besvare de presiserte problemstillingene som omhandler innsats er spørsmål 6, 7 og 8, samt spørsmål 12,13 og 14 (henger sammen) fra spørreskjemaet. Spørsmål 5 i spørreskjemaet er benyttet til å besvare den presiserte problemstillingen som omhandler elevens forutsetninger, mens spørsmål 10 og 11 i spørreskjemaet er benyttet for å besvare den presiserte problemstillingen som omhandler vurderingsuttrykk.

4.6 Statistikk

Resultatene er i resultatkapitlet fremstilt deskriptivt ved gjennomsnitt eller frekvens. For å kunne se hvorvidt det er forskjeller mellom de uavhengige variablene (kjønn, landsdel og erfaringsbakgrunn) på hver av de avhengige er det benyttet variansanalyse. Det ble gjennomført en-veis variansanalyse der kjønn, landsdel og erfaringsbakgrunn var uavhengige variabler i hver sine modeller. Videre ble det utforsket ulike to-veis modeller, der enten kjønn og landsdel, kjønn og erfaring, eller landsdel og erfaring, var med i modellen som uavhengige variabler. Den modellen som i hvert enkelt tilfelle kunne forklare mest, er presentert i resultatkapitlet. Tre-veis variansanalyse ble ikke gjennomført av hensyn til antall respondenter. Variansanalyse ble benyttet der variablene hadde minst en fem-deling i sine svarkategorier på spørreskjemaet. Spørsmål 10 i spørreskjemaet har kun en tre-deling i sine svarkategorier, slik at data knyttet til dette kun er fremstilt deskriptivt ved frekvens. Jeg har valgt å betrakte funnene som signifikant dersom $P \leq 0.05$.

4.7 Validitet og reliabilitet

I denne delen er det forsøkt å rette noen kritiske blikk mot oppgaven, samt vurdere oppgavens validitet, reliabilitet og generaliseringsmulighet.

Validitet omhandler hvorvidt man måler eller svarer på det man ønsker eller har planlagt å svare på (Thomas et al 2011), mens reliabilitet går på om målinger som gjentas gir samme resultat (Ringdal 2001). Generalisering omhandler hvorvidt det er mulig å generalisere, altså overføre funnene i denne undersøkelsen til resten av populasjonen.

Av faktorer som kan påvirke reliabiliteten bør det nevnes at respondentene ikke er trukket ut tilfeldig, og at enkelte skoler kan være sterkt representert, mens andre skoler ikke er representert i det hele tatt. Dermed kan det være usikkerhet om hvorvidt de samme resultatene

ville kommet frem hvis vi hadde gjennomført et tilfeldig trukket utvalg. Likevel er funnene i undersøkelsen så tydelige at det er grunn til å tro at resultatene ikke ville vært veldig annerledes ved et tilfeldig trukket utvalg.

Validiteten ble forsøkt testet gjennom forprøve av spørreskjemaet, og det ble ikke gjort funn som skulle tyde på at undersøkelsen ikke var valid. I tillegg er et av spørsmålene i spørreskjemaet (spørsmål 12,13 og 14, se vedlegg 1) benyttet i to tidligere undersøkelser, og funnene er i stor grad like. Det har også vært arbeidet grundig med formuleringen av de andre spørsmålene i spørreskjemaet, slik at de skal fremstå nøytrale og uten mulighet til feiltolkning og/eller misoppfatninger. Spørreskjemaet inneholder en del begreper og ord som er spesielle for vurderingsarbeidet i kroppsøving, men det er forventet at lærere som underviser i kroppsøving i den videregående skole er kjent med disse.

Når det gjelder valg av avhengige variabler, så er det begrunnet med at de variablene (spørsmålene fra spørreskjemaet) som ble benyttet kan knyttes direkte opp mot de presiserte problemstillingene som det var ønskelig å få svar på. Begrunnelsen for å ikke benytte de resterende spørsmålene i spørreskjemaet i denne masteroppgaven, er at de ikke svarer eller sier noe om det som det var ønskelig å få svar på. Det er grunn til å være kritisk til hvorfor de da er med i spørreskjemaet, men det er likevel lite trolig de har hatt noen slags påvirkning på de resultatene som er kommet frem i denne undersøkelsen, og at de i så måte kun bør ses på som overflødige.

Det er i denne undersøkelsen benyttet questback som elektronisk hjelpeverktøy i distribusjonen av spørreskjemaet. Både Ringdal (2001) og Thomas et al (2011) beskriver erfaringsmessige utfordringer knyttet til bruk av elektroniske undersøkelser. Spesielt svarprosent er nevnt som en av utfordringene. Det er ikke uvanlig med en svarprosent rundt 50 %. Av lignende undersøkelser kan det nevnes at Mørken (2010) sendte ut sin undersøkelse i papirform og endte opp med en svarprosent på litt over 60 %. Vinje (2008) oppgir kun en svarprosent i forhold til antall skoler som returnerte sine svar. Denne undersøkelsen hadde en svarprosent på 59 %. I tillegg bør det nevnes at en del av de som mottok spørreskjemaet ikke underviste i kroppsøvingfaget, og dermed har unnlatt å svare. Dermed er det grunn til å tro at svarprosenten er høyere hvis man kun legger de som underviser i faget til grunn.

Etter at besvarelsene kom inn ble samtlige videregående skoler ble forsøkt kontaktet med tanke på å kartlegge antall lærere som underviser i kroppsøving i de aktuelle fylkene. Ut i fra den informasjonen som ble innhentet, er det grunn til å tro at det totale antallet lærere som

underviser i kroppsøving skoleåret 2011/12 i de aktuelle fylkene ligger mellom 300 og 340. På Vestlandet er det trolig mellom 170 og 200, mens i Trøndelag mellom 130 og 150. Dermed kan en si at mellom 26 % og 32 % av populasjonen i de aktuelle landsdelene har deltatt i denne undersøkelsen.

5.0 Resultat

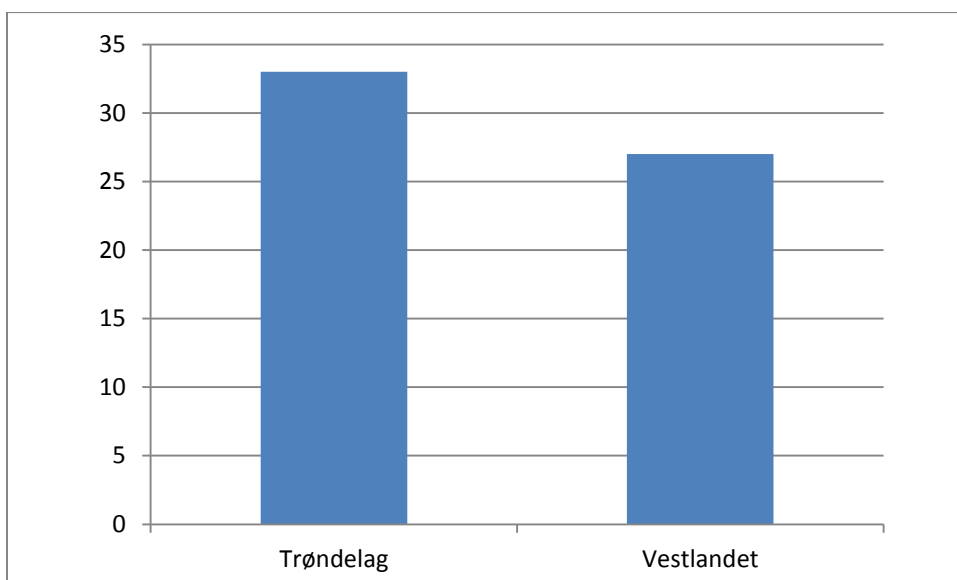
Fordelingen av respondentene i forhold til de uavhengige variablene er slik:

- Landsdel: 54 lærere fra Trøndelag og 41 lærere fra Vestlandet
- Kjønn: 32 kvinnelige og 63 mannlige lærere
- Erfaring: 37 lærere har undervist kun under LK06 og 58 lærere har undervist under flere læreplaner.

5.1 Innsatsbegrepet

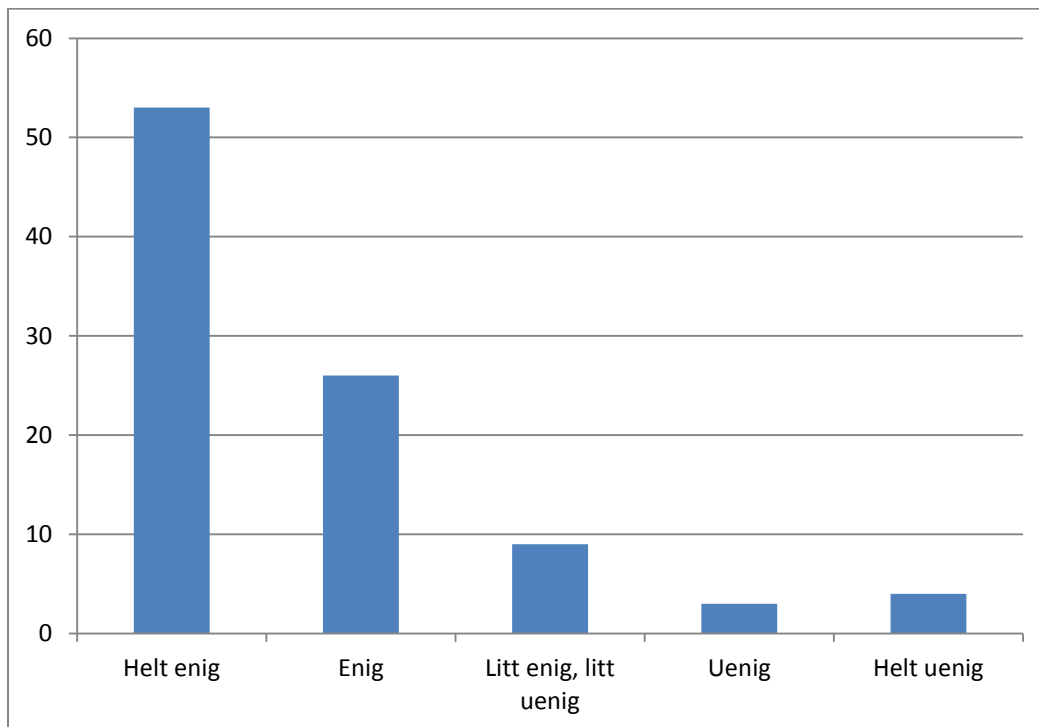
81 av 84 (96 %) respondenter besvarte at de vektlegger innsats i sin vurderingspraksis. 11 av respondentene besvarte ikke spørsmålet. Som grunnlag for karakter i kroppsøvingfaget, vektla lærerne i denne undersøkelsen innsats med 30 %, ferdighet med 46 % og kunnskap med 24 % i sin vurderingspraksis. Lærerne fra Trøndelag vektla innsats i større grad enn lærerne fra Vestlandet (figur 1) ($F=1/82=4,33;P=0.04$). Med erfaringsbakgrunn inn i modellen sammen med landsdel, ble forskjellene mellom landsdelene enda tydeligere ($F=1/82=4,65;P=0,03$).

Det var videre en tendens til at menn (32 %) vektla innsats i større grad enn kvinner (26 %; $F1,82=3,82;P=0.054$).

Figur 1: Gjennomsnittlig vektlegging av innsats fordelt etter landsdel (i prosent).

Det er en stor grad av enighet blant kroppsøvlingslærerne om at innsats bør tas med som en del av grunnlaget for vurdering i kroppsøvlingsfaget (figur 2). 83 % av respondentene er helt enig eller enig i at innsats bør tas med i vurderingen. Det kan virke som at lærerne fra Trøndelag er mer enig i at innsats bør tas med, enn lærerne fra Vestlandanddet ($F=1/93=3,65;P=0,07$). Dette styrkes når man legger med kjønn i modellen ($F=1/93=3,89;P=0,052$).

Figur 2: Grad av enighet/uenighet i at innsats bør tas med i grunnlaget for vurdering i kroppsøvlingsfaget (frekvens).

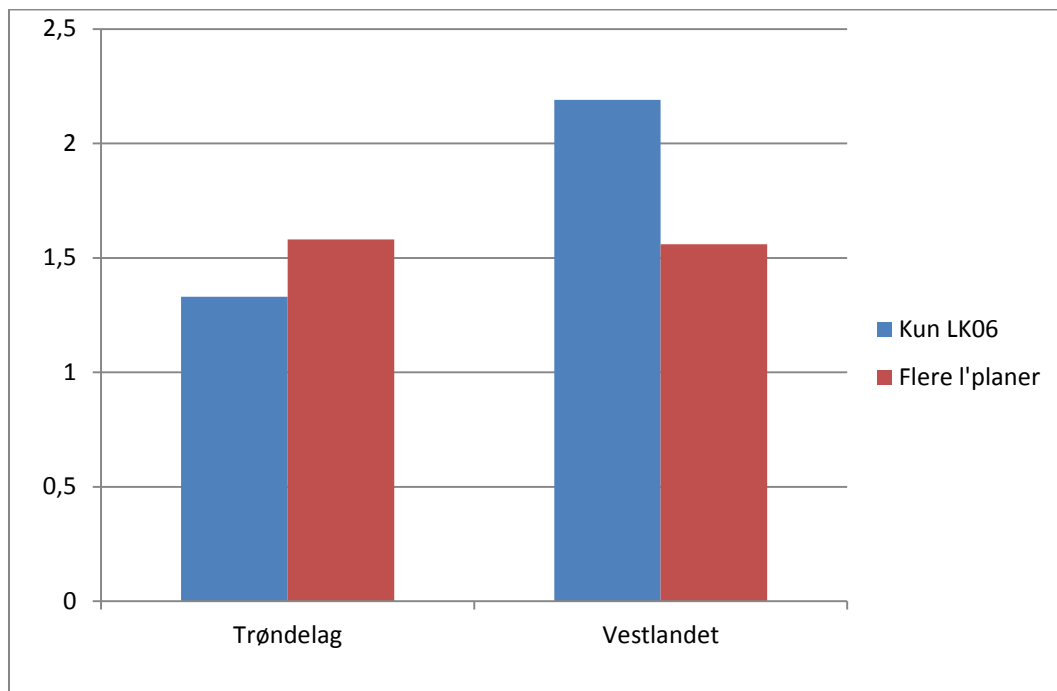
I høringsbrevet fra Utdanningsdirektoratet er det beskrevet hva som menes med innsatsbegrepet. Forslaget til hva som menes med innsatsbegreper er tredelt:

- *Prøver å løse faglige utfordringer etter beste evne og uten å gi opp.*
- *Viser selvstendighet og utfordrer egen fysiske kapasitet i læringsarbeidet.*
- *Samarbeider med andre når det er felles oppgaver og bidrar til at også andre lærer i faget.*

95 % av lærerne i undersøkelsen er helt enig eller enig i punkt 1 i beskrivelsen, 87 % er helt enig eller enig i punkt 2, mens 84 % er helt enig eller enig i punkt 3 i forslaget til hva som menes med innsatsbegrepet.

Videre er det en tendens til at lærerne fra Trøndelag er mer enig i punkt 2 om hva som menes med innsatsbegrepet enn lærerne fra Vestlandet ($F=1/93=3,44;P=0,067$).

Ser man på interaksjonseffekten (landsdel x erfaringsbakgrunn) viser det seg at det er en forskjell i grad av enighet knyttet til punkt 2 i forslaget til hva som menes med innsatsbegrepet (figur 3) ($F=1/91=6,22;P=0,01$).

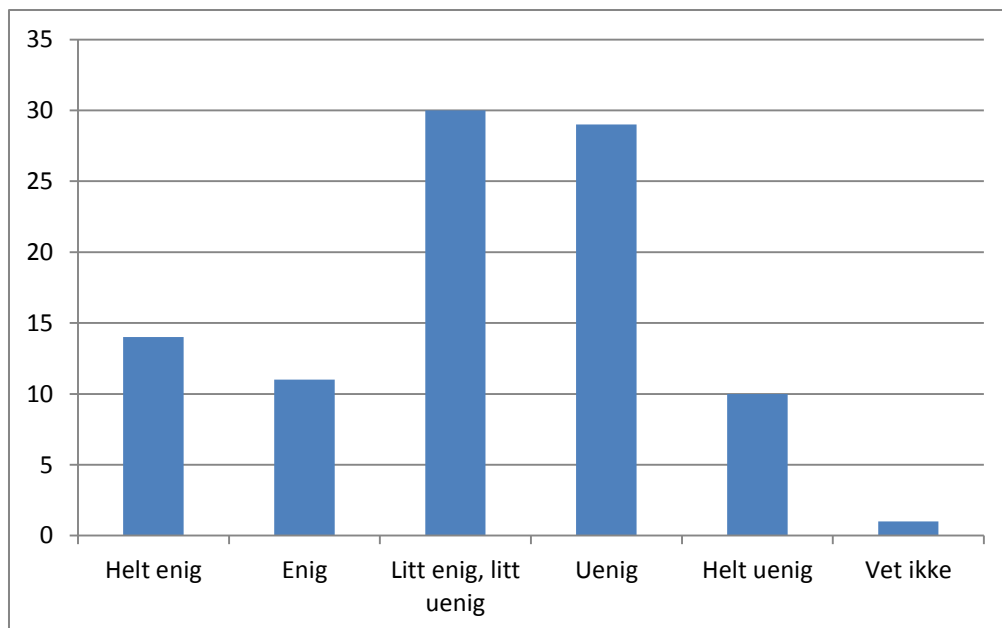

Figur 3: Gjennomsnittlig grad av enighet i punkt 2 i forslaget til hva som menes med innsatsbegrepet (1= helt enig, 2 = enig, 3 = litt enig, litt uenig, 4 = Uenig, 5 = Helt uenig).

5.2 Elevens forutsetninger

Det er uenighet blant lærerne som deltok i undersøkelsen når det gjelder §3-3 som omhandler elevens forutsetninger (figur 4). Ut fra resultatene er det en todeling der 6 av 10 av lærerne i undersøkelsen er enig eller litt enig i dagens ordning, mens 4 av 10 er uenig i ordningen.

Det ble ikke gjort noen signifikante funn knyttet til hovedeffektene eller interaksjonseffektene som kan forklare eller beskrive resultatene.

Figur 4: Grad av enighet/uenighet i forskriften til Opplæringsloven §3-3 som sier at elevens forutsetninger ikke skal trekkes inn i vurderinga i kroppsøving (frekvens).

5.3 Vurderingsuttrykk

90 % av lærerne som deltok i undersøkelsen mener en bør beholde dagens vurderingsuttrykk (bruk av tallkarakter). 6 % ønsker andre vurderingsuttrykk mens 3 % ønsker ikke vurderingsuttrykk i det hele tatt i faget. 1 % svarte «vet ikke».

De som ønsket andre vurderingsuttrykk fikk i et oppfølgingsspørsmål mulighet til å utdype eller komme med andre forslag til vurderingsuttrykk. Forslagene som kom frem var:

- Bestått/ikke bestått (foreslått to ganger)
- Deltatt/godkjent +, deltatt/godkjent og deltatt/godkjent – (foreslått en gang)
- Godkjent/ikke godkjent (foreslått en gang)

6.0 Diskusjon

6.1 Vektlegging av innsats

96 % av de som besvarte spørsmålet i spørreskjemaet vektlegger innsats i sin vurderingspraksis. Lærerne vektlegger innsats i sin vurderingspraksis i snitt 30 %. Respondentene fra Trøndelag vektlegger innsats mer enn lærerne fra Vestlandet.

At kroppsøvlingslærere benytter seg av innsats i sin vurderingspraksis støttes av tidligere forskning (Vinje 2008, Jonskås 2009, Mørken 2010). Funnene som omhandler lærernes vektlegging av innsats i sin vurderingspraksis er direkte sammenlignbar med Vinje og Mørken's undersøkelse ettersom det er benyttet samme spørsmål. I Vinje's undersøkelse besvarte 100 % av lærerne i den videregående skole at de benyttet innsats i grunnlag for vurdering, med et «vektingsnitt» på 35 %. I Mørken's undersøkelse svarte 85 % at de vektla innsats i vurderingsarbeidet, med et «vektingsnitt» på 24,44 %. Mørken beskriver at hans «vektingsnitt» og prosentvis lærere som benyttet innsatsbegrepet var lavere enn hos Vinje, og at dette kunne være grunnlag for å støtte teorien om at det tar tid å implementere nye læreplaner. Funnene i foreliggende undersøkelse vil i så måte ikke støtte forklaringen til Mørken om at innsats vektlegges mindre nå enn tidligere. Ser man på de funn som er gjort hos Vinje, Mørken og i foreliggende undersøkelse, er det grunn til å tro at innsats vektlegges ulikt i ulike deler av landet.

Ut i fra de funn som er gjort i denne undersøkelsen virker det som at lærerne vektlegger innsats i sin vurderingspraksis i snitt 29,8 %. Tidligere forskning støtter de funn som sier at innsats fortsatt benyttes som grunnlag for vurdering, til tross for at de gjeldende læreplaner og forskrifter sier at innsats ikke skal benyttes. I tillegg kan det se ut som at innsats vektlegges ulikt hvis man sammenligner fylker eller landsdeler. Det ble ikke gjort funn som tyder på at innsats vektlegges mindre nå enn tidligere.

6.2 Innsats som en del av vurderingsgrunnlaget i faget

Funnene i undersøkelsen viser at det i stor grad er enighet blant kroppsøvlingslærerne om at innsats bør inkluderes i fagets vurderingsordning.

Som tidligere nevnt er det i høringsbrevet fra Utdanningsdirektoratet foreslått å innlemme innsats som en del av grunnlaget for vurdering i faget. Arbeidsgruppen (Lyngstad mfl, 2011) begrunnet innføring av innsats med at det virket som om det var en stor grad av enighet om

dette blant lærerne. I et erfaringsseminar i april 2011 ble det lagt frem forslag fra diskusjonsgruppene om at elevenes innsats bør telle i elevvurderingen (Lyngstad mfl. 2011; s.11). I et seminar for kroppsøvlingslærere i videregående skole i mai 2011, kom det frem at innsats bør inn som komponent i faget og i vurderingsarbeidet (Lyngstad mfl. 2011;s.12). De funn som er gjort i denne undersøkelsen samsvarer med de innspill som har kommet frem i arbeidsgruppas rapport.

Av andre funn, viser analyse av dataen at det er en tendens til at Trønderne er «mer enig» i at innsats bør tas med, sammenlignet med lærerne fra Vestlandet. Dette kan kanskje ses opp mot det første forskningsspørsmålet, der det viser seg at lærerne fra Trøndelag vektlegger innsats mer i prosent enn lærerne fra Vestlandet. Det kan virke som at innsats som vurderingskriterie står sterkere blant lærerne i undersøkelsen fra Trøndelag enn på Vestlandet.

6.3 Synspunkt på hva som menes med innsats i høringsbrevet fra Utdanningsdirektoratet, desember 2011?

Funnene i denne undersøkelsen viser at lærerne i stor grad er enig i de forslagene til «begrepsavklaring» som er utarbeidet av arbeidsgruppen og gjengitt i høringsbrevet (Utdanningsdirektoratet, 2011). Det første punktet i forslaget til hva som menes med innsats er den de er «mest enig» i. Dette punktet sier at det er viktig at elevene prøver å løse faglige utfordringer etter beste evne og uten å gi opp.

Tidligere forskning har vist at innsats blir benyttet i vurderingspraksisen hos kroppsøvlingslærere, men det er ikke kommet forskning som beskriver hva lærerne legger i begrepet eller mener med begrepet innsats. Arbeidsgruppen (Lyngstad mfl. 2011) mener det er behov for en «begrepsavklaring» for hva som menes med innsats, og at denne bør vurderes som en merknad til forskrift til opplæringsloven.

Av andre funn knyttet til forslaget om hva som menes med innsatsbegrepet, kan det virke som at lærerne fra Trøndelag er «mer enig» i punkt 2 (viser selvstendighet og utfordrer egen fysiske kapasitet i læringsarbeidet), enn lærerne fra Vestlandet. Dette støttes hvis man også legger erfaring til grunn.

Når det gjelder videre forskning, så kan det være av interesse å kartlegge hva lærerne legger i eller mener med innsatsbegrepet, spesielt med tanke på hvordan en tenker seg at innsats skal vektlegges i den nye læreplanen for faget. Med tanke på at det ser ut som at innsats vektlegges

ulikt, kan det oppstå et behov for avklaring om hvor mye innsats skal vektlegges i vurderingen hvis forslagene i høringsbrevet blir vedtatt. Dermed vil det muligens også bli et behov for en begrepsavklaring for hva som menes med innsatsbegrepet, slik arbeidsgruppen anbefaler.

6.4 Synspunkter på §3-3 i forskriften til Opplæringsloven

Lærerne som deltok i undersøkelsen har ulike synspunkter på ordningen knyttet til elevens forutsetninger. Ut fra resultatene ser det ut som det er en todeling der 6 av 10 er enig eller litt enig i dagens ordning, mens 4 av 10 er uenig i ordningen.

Tidligere forskning har belyst utfordringer knyttet til elevens forutsetninger i forbindelse med vurderingsarbeidet (Vinje 2008, Jonskås 2009, Mørken 2010). Vinje (2008) mener det virker som at det er ulike oppfatninger blant lærerne om hvilken betydning elevens forutsetninger skal ha i vurderingen. I Mørken's undersøkelse svarte 89 % at de tok hensyn til elevens forutsetninger i vurderingsarbeidet. 65 % mente at det var feil å ikke ta hensyn til elevens forutsetninger i arbeidet (Mørken 2010). Mine funn støtter de tidligere funn gjort hos Vinje og Mørken når det gjelder ulike oppfatninger og synspunkter om elevens forutsetninger i vurderingsarbeidet

På bakgrunn av disse undersøkelsesresultatene er det to hovedpunkter angående elevens forutsetninger som virker å være problematiske:

- Det virker å være en todeling blant lærere om hvorvidt en bør ta hensyn til elevens forutsetninger eller ikke.
- Det virker å være usikkerhet knyttet til hvor stor betydning elevens forutsetninger skal ha i vurderingsarbeidet.

Utdanningsdirektoratet foreslår i høringsbrevet å fjerne den delen i forskrift til Opplæringsloven som omtaler elevens forutsetninger. Arbeidsgruppa, som utarbeidet dette forslaget begrunnet dette med at «...*elevens kroppslige forutsetninger er avgjørende i et fag der kroppen er fagets viktigste redskap og utvikling av kroppen er en viktig del av formålet*» (Lyngstad mfl 2011, 27). Lyngstad mfl mener man må se deres vurdering i sammenheng med at de anbefaler å innføre innsats som en del av vurderingsgrunnlaget på et tilsvarende nivå i forskriften. På en slik måte bidrar de til at en elev kan oppnå en god karakter, til tross for at de

fysiske forutsetningene ikke er til stede. Dette mener de også er i tråd med formålet med faget og de forslag til endringene i kompetansemål som er foreslått.

Hvis forslaget til endringer i høringsbrevet blir vedtatt, vil det legge til rette for en ulik vektlegging av elevens forutsetninger i vurderingsarbeidet, ved at åpner opp for at enkelte lærere kan ta hensyn til elevens forutsetninger i sitt vurderingsgrunnlag, mens andre ikke gjør det. Dermed vil ikke endringene som foreslås bidra til å løse problemene blant lærerne som er beskrevet angående elevens forutsetninger i vurderingsarbeidet. I tillegg er det ikke kommet forslag eller avklaringer på i hvor stor grad elevens forutsetninger skal vektlegges i vurderingsarbeidet. Dermed vil det fortsatt være uklart for lærerne i hvilken grad de skal ta hensyn til dette. I den anledning vil det være et behov for opplysning, tydeligere retningslinjer eller annen form får tydeligere klargjøring av vektlegging av både elevens forutsetninger og innsats.

Det er også behov for å kommentere behovet for etterutdanning, kompetanseheving og fokus på lærerutdanning i denne sammenhengen. Resultatene fra forskningen som er gjort de siste årene bidrar til å understreke behovet for et økt fokus på elevens forutsetninger både i lærerutdanningen, men også behovet for etterutdanning og kompetanseheving av lærerne.

Ved å legge til rette for at elevenes forutsetninger og innsats skal kunne telle i vurderingsgrunnlaget, vil man få et større fokus på enkeltindividet og dets utvikling. Da kan man ikke bare se på grad av måloppnåelse i forhold til kompetansemålene i vurderingen, slik det er ment å gjøre i dag gjennom en målrelatert modell. Dermed vil man få en dreining mot at man vil benytte seg av en individrelatert modell i tillegg til en målrelatert modell.

Kort oppsummert virker det å være problemer knyttet til elevens forutsetninger i vurderingsarbeidet i kroppsøvingsfaget, og fjerningen av dagens retningslinjer angående elevens forutsetninger, slik det er foreslått i høringsbrevet, vil ikke bidra til å løse de problemene som er nevnt. Det er behov for både forskning på området, men også tydeligere retningslinjer og kompetanseheving og etterutdanning.

6.5 Synspunkter på dagens vurderingsuttrykk, dvs. vurdering med karakter i kroppsøving

Det er stor enighet blant kroppsøvingslærerne som deltok i undersøkelsen om å beholde dagens vurderingsuttrykk. Dette støtter forslaget i høringsbrevet, som går inn for å beholde dagens vurderingsuttrykk.

Arbeidsgruppa foreslår i sin rapport å beholde dagens vurderingsuttrykk, og begrunner dette med manglende forskning og erfaring med alternative vurderingsuttrykk. Innspill som arbeidsgruppa har mottatt, blant annet fra to seminarer, ønsker også å beholde dagens vurderingsuttrykk.

De forslagene som kom frem blant de som ønsker andre vurderingsuttrykk er de samme som er nevnt og diskutert i arbeidsgruppas rapport (Lyngstad mfl. 2011). Godkjent/ikke godkjent eller bestått/ikke bestått som vurderingsuttrykk gir problemer knyttet til at elevene ikke får en vurdering i faget ved «ikke bestått/ikke godkjent». Deltatt/ikke deltatt sier ikke noe om kompetansen til elevene i faget, kun om de har deltatt i faget. Dermed vil dette gi utfordringer knyttet til grad av måloppnåelse i faget.

Arbeidsgruppen etterlyser erfaring og forskning på alternative vurderingsuttrykk, og det kan se ut som at deres forslag om å beholde dagens vurderingsuttrykk til en viss grad skyldes manglende erfaring og forskning på området, i tillegg til de innspill som har kommet inn. Det er et stort behov for mer forskning og erfaring på alternative vurderingsuttrykk. Det bør vurderes å gjennomføre pilotprosjekt eller lignende forsøk slik at man kan skaffe seg erfaring fra alternative ordninger.

7.0 Avslutning

Funn gjort i denne undersøkelsen støtter tidligere forskning som beskriver at innsats benyttes som en del av grunnlaget for karakter i kroppsøving, til tross for at de gjeldende lover og læreplaner sier at det ikke skal tas med i vurderingen. På bakgrunn av de funn som er gjort i denne undersøkelsen og tidligere forskning, kan det se ut som at innsats vektlegges ulikt i vurderingsarbeidet i de ulike landsdelene.

Kroppsøvingslærerne er i stor grad enig i at innsats bør tas med som en del av grunnlaget for vurdering, slik det er foreslått i forslagene til endringer i læreplanen i faget. De også enig i de forslag til hva som menes med innsatsbegrepet, utarbeidet av arbeidsgruppa (Lyngstad mfl 2011) og gjengitt i forslaget til endringer i høringsbrevet (Utdanningsdirektoratet 2011).

Det kan se ut som at innsats som vurderingskriterie står sterkere i Trøndelag enn på Vestlandet.

Kroppsøvingslærerne er delt i synet på §3-3 i forskriften, som omhandler elevens forutsetninger i vurderingsarbeidet. Sett i sammenheng med tidligere forskning kan det virke som at lærerne har en ulik oppfatning om elevens forutsetninger skal tas hensyn til i vurderingen, samt at det er ulik oppfatning av i hvor stor grad elevens forutsetning skal vektlegges i vurderingen.

Innsamling av data i denne oppgaven er gjort mens høringsprosessen foregikk. Denne undersøkelsen vil dermed ikke kunne bidra til å kaste nytt lys, eller har noen slags innvirkning på de endringene som er foreslått. Likevel vil den kanskje bidra til å vise de meninger og synspunkter kroppsøvingslærere i den videregående skole har om de endringene som Utdanningsdirektoratet har foreslått og som kanskje er gjenstand for diskusjoner blant kroppsøvingslærere rundt om i landet.

Som tidligere nevnt, er det gjort lite forskning på dette området i Norge. Det er derfor behov for en økning i forskningsarbeidet på bred front. De funn som er gjort i denne og tidligere undersøkelser bør gjentas i større omfang og i andre landsdeler, for å kunne beskrive lærernes synspunkter på landsbasis. Denne undersøkelsen har beskrevet problemer blant lærerne knyttet til elevenes forutsetninger. Det er et stort behov for å kartlegge lærernes vurderingspraksis og synspunkter knyttet til elevens forutsetninger i vurderingsarbeidet, både

i regionalt og nasjonalt. Det er også et behov for å gjennomføre pilotprosjekter eller lignende undersøkelser som kan gi erfaring og synspunkter knyttet til alternative vurderingsuttrykk.

Oversikt over figurer

Figur 1: Gjennomsnittlig vektlegging av innsats i fordelt etter landsdel (i prosent).

Figur 2: Grad av enighet/uenighet i at innsats bør tas med i grunnlaget for vurdering i kroppsøvingsfaget (frekvens).

Figur 3: Gjennomsnittlig grad av enighet i punkt 2 i forslaget til hva som menes med innsatsbegrepet (1= helt enig, 2 = enig, 3 = litt enig, litt uenig, 4 = Uenig, 5 = Helt uenig).

Figur 4: Grad av enighet/uenighet i forskriften til Opplæringsloven §3-3 som sier at elevens forutsetninger ikke skal trekkes inn i vurderinga i kroppsøving (frekvens).

Referanser

Aftenposten.no(2011): *Tror gymkarakteren fjernes.*

(<http://www.aftenposten.no/nyheter/iriks/Tror-gymkarakterer-fjernes-5115126.html>). [Hentet: 19.05.2012]

Aftenposten.no(2010): *Halvorsen lover full gjennomgang av kroppsøving.*

(<http://www.aftenposten.no/nyheter/iriks/Halvorsen-lover-full-gjennomgang-av-kroppsoving-5353462.html>). [Hentet: 19.05.2012]

Annerstedt, C.(2008): Physical Education in Scandinavia with a focus on Sweden: a comparative perspective. *Physical Education and Sport Pedagogy*. 13,4. 303-318

Annerstedt,C.(2010): Karaktersetting i kroppsøving – problematisk, urettferdig og neppe likeverdig. I: Steinsholt, K. og Gurholt, K.P.(red): *Aktive Liv*. Tapir forlag. Trondheim

Brattenborg, S. (1995): *Karaktersetting i kroppsøving på ungdomstrinnet etter elevenes ulike forutsetninger*. Høgskolen i Nord-Trøndelag. Hovedfagsoppgave.

Brattenborg, S. & Engebretsen, B.(2007): *Innføring i kroppsøvingsdidaktikk*. 2.utgave. Høyskoleforlaget. Kristiansand.

Chatzopoulos, D., Erdmann,R. & Tsormbatzoudis, H.(2006): Pupil's Gradn: Do Teachers Grade according to the Way They Report? *International Journal of Physical Education*. Hofmann. Vol. XLIII. 1, 4-10.

Hay, P.(2006): Assessment for learning in physical education. I Kirk, D., Macdonald, D. & O'Sullivan, M.(red)(2006: *The Handbook of physical education*. London. Sage. 312-325.

Hay, P. & Penny, D. (2009): Proposing conditions for assessment efficacy in physical education. I: *European Physical Education Review*. Vol. 15. Nr. 3, 289-405.

Ikonomopoulos, G., Tzetziz,G., Kioumourtzoglou,E. & Tsorbatzoudis, Ch.(2006): Attitudes and Grading Practices of Physical Education in Greece. *International Journal of Physical Education*. Hofmann. Vol. XLIII, 1,23-31.

Johannesen, A.(2007): Introduksjon til SPSS. Tredje utgave. Oslo. Abstrakt forlag.

Jonskås, K.(2009): *Elevvurdering i kroppsøving: Hvordan tolker og praktiserer lærere i den videregående skole elevvurdering etter innføring av Kunnskapsløftet?* Norges Idrettshøgskole. Masteroppgave

Jonskås, K.(2010): *En kunnskapsoversikt over fou-arbeid innen kroppsøvingfaget i Norge fra januar 1978 – desember 2010.* Oslo. Norges Idrettshøgskole.

Jonskås, K.(2011): Forskning på kroppsøvingfaget i Norge. Hvor står faget? I: *Kroppsøving.* Nr 2, 26.28.

Kunnskapsdepartementet (2006): *Forskrift til Opplæringslova* (Sist endret: desember 2011). (<http://www.lovdata.no/cgi-wift/ldles?doc=/sf/sf/sf-20060623-0724.html>) [Hentet: 24.05.2012]

Kunnskapsdepartementet(2011): Oppdragsbrev nr. 04-11 (Til Utdanningsdirektoratet). (24.01.2011).

Lyngstad, I., Flagestad, L., Leirhaug, P.E. & Nelvik, I.(2011): *Kroppsøving i skolen – Rapport fra arbeidsgruppe i kroppsøving.*

Mørken, B.(2010): *Assessment in physical education:* Høgskolen i Telemark. Masteroppgave.

Ottesen, Y. E.(1994): *Karaktersetting i kroppsøving på ungdomstrinnet: en empirisk undersøkelse blant kroppsøvingslærere.* Høgskolen i Nord-Trøndelag. Hovedfagsoppgave.

Peev, O.D.(2001): *Nasjonal standard i vurderingen – realitet, visjon eller luftspeiling? En studie av karaktersetting I kroppsøving på den videregående skolen I Telemark og Buskerud.* Norges Idrettshøgskole. Hovedfagsoppave.

Prøitz, T.S. & Borgen, J.S.(2010): *Rettferdig standpunktvurdering – det (u)muliges kunst?: Læreres setting av standpunkt karakterer i fem fag i grunnopplæringen.* Oslo. NIFU STEP.

Thomas, J.R., Nelson, J.K., Silverman, S.J.(2011): *Research methods in physical activity.* Sixth edition. USA. Human Kinetics.

Utdanningsdirektoratet (2006): *Læreplanverket for Kunnskapsløftet – midlertidig utgave juni 2006.* Oslo.

Utdanningsdirektoratet (2011): *Høringsbrev om endringer i faget kroppsøving i grunnskolen og videregående opplæring,* desember 2011. Oslo.

http://www.udir.no/Upload/hoeringer/2011/Hoeringsbrev_kroppsoving_081211.pdf?epslanguage=no). [Hentet: 24.05.2012]

Vinje, E.(2008): Osloundersøkelsen om vurdering i kroppsøving. Nøtterøy. Ped-Media.

Vedlegg 1: Spørreskjemaet.

Til kroppsøvingslæreren

Denne undersøkelsen er en del av min mastergradsoppgave som omhandler karaktersetting i kroppsøving. Undersøkelsen distribueres til lærere som underviser i kroppsøvingsfaget skoleåret 2011/12 på videregående skoler i Hordaland, Sogn og Fjordane, Sør- og Nord-Trøndelag.

Formålet med undersøkelsen er å finne ut hvilken praksis og hvilke synspunkter kroppsøvingslærere har om karaktersetting i kroppsøving, i tillegg til kroppsøvingslæreres synspunkter på de forslag til endringer som har kommet i et høringsbrev fra Utdanningsdirektoratet(08.12.11). Det er også noen spørsmål knyttet til friluftsliv i kroppsøving

Deltakelse på undersøkelsen innebærer kun dette spørreskjemaet. Det foreligger ingen oppfølgingsstudie. Det tar 5-10 minutter å gjennomføre undersøkelsen.

Skjemaet består av totalt 17 spørsmål som kun krever avkryssing. Enkelte spørsmål gir også mulighet til å beskrive svar med egne ord.

Data som innsamles vil ikke kunne gi resultater i forhold til enkeltpersoner eller skoler, og det vil ikke bli mulighet til å gjenkjenne enkeltpersoner eller skoler i undersøkelsen.

Undersøkelsen tar for seg forhold knyttet til kroppsøvingsfaget. Lærere som ikke underviser i faget kroppsøving skoleåret 2011/12, men derimot enkelte emner som aktivitetslære på idrettsfag osv. skal derfor ikke svare.

Veileder på denne masteroppgaven er Idar Lyngstad, Førstelektor ved Høgskolen i Nord-Trøndelag.

På forhånd takk.

Hilsen

Sondre Lomsdal

Masterstudent

Høgskolen i Nord-Trøndelag

Sondre.A.Lomsdal@student.hint.no

+47 99 57 07 87

Spørreundersøkelse om karaktersetting i kroppsøving

---

1) I hvilket fylke underviser du til daglig?

- Nord- Trøndelag
  - Sør- Trøndelag
  - Hordaland
  - Sogn og Fjordane
-

2) Underviser du i faget kroppsøving skoleåret 2011/12?

- Ja
  - Nei
-

3) Under hvilke læreplaner har du undervist i kroppsøving?

- Kun Kunnskapsløftet(LK06)
  - Flere
-

4) Kjønn?

- Kvinne
- Mann

5) I forskriften til opplæringsloven §3-3 sies det: "I vidaregåande opplæring skal ikkje elevens føresetnader trekkjast inn i vurderinga i kroppsøving". Hva mener du om denne ordningen?

- Helt enig
- Enig
- Litt enig, litt uenig
- Uenig
- Helt uenig
- Vet ikke

I høringsbrevet fra Utdanningsdirektoratet angående vurdering i kroppsøving foreslås det endringer i forskrift til opplæringsloven §3-3, hvor innsats tas med som en del av grunnlaget for vurdering i faget kroppsøving.

6) I hvor stor grad er du enig i at innsats bør tas med som en del av grunnlaget for vurdering i faget kroppsøving?

- Helt enig
- Enig
- Litt enig, litt uenig
- Uenig
- Helt uenig
- Vet ikkje

---

7) Vil innføring av innsats som en del av grunnlaget for vurdering i faget kroppsøving føre til endringer i din vurderingspraksis ved karaktersetting i faget kroppsøving?

- Ja, i stor grad
- Ja
- Nei
- Nei, ikke i det hele tatt
- Vet ikke

I høringsutkastet fra Utdanningsdirektoratet om vurdering i kroppsøving, blir det beskrevet hva som menes med innsats:

Med innsats i kroppsøving menes at eleven:

- * *prøver å løse faglige utfordringer etter beste evne og uten å gi opp.*
- * *Viser selvstendighet og utfordrer egen fysiske kapasitet i læringsarbeidet.*
- * *Samarbeider med andre når det er felles oppgaver og bidrar til at også andre lærer i faget.*

8) I hvilken grad er du enig i hver av de tre beskrivelsene av innsats-begrepet som en del av grunnlaget for vurdering?

	Helt enig	Enig	Litt enig, litt uenig	Uenig	Helt uenig	Vet ikke
Prøver å løse faglige utfordringer etter beste evne og uten å gi opp.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Viser selvstendighet og utfordrer egen fysiske kapasitet i læringsarbeidet.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Samarbeider med andre når det er felles oppgaver og bidrar til at også andre lærer i faget.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

9) Er det andre beskrivelser eller forklaringer som burde være med å dekke innsats-begrepet?

10) Synes du dagens vurderingsuttrykk(bruk av tallkarakter) bør beholdes?

- Ja, beholde dagens vurderingsuttrykk.
- Nei, men ønsker andre vurderingsuttrykk.
- Nei, ønsker ikke vurderingsuttrykk i det hele tatt i faget kroppsøving

---

Denne informasjonen vises kun i forhåndsvisningen

Følgende kriterier må være oppfylt for at spørsmålet skal vises for respondenten:

- (Hvis Synes du dagens vurderingsuttrykk(bruk av tallkarakter) bør beholdes? er lik Nei, men ønsker andre vurderingsuttrykk).

11) Hvilke andre vurderingsuttrykk ønsker du? (F.eks. godkjent/ikke godkjent, deltatt osv).

Grunnlaget for karakter i kroppsøving er de samla kompetansemålene i faget. Hvis du skulle bryte ned dette grunnlaget i kriteriene ferdighet, kunnskap og innsats: Hvordan ville du anslå at du vektlegger de tre kriteriene i %?

12) Ferdighet:

13) Innsats

14) Kunnskap

Friluftsliv står som et av tre hovedområder i Læreplanen for kroppsøving i den videregående skole.

15) På hvilken måte gjennomfører og gjennomgår du hovedområdet friluftsliv og kompetansemålene gjennom et skoleår(Du kan krysse av flere steder)?

- Gjennom flere overnattingsturer(mer enn en flerdagstur)
  - Gjennom en overnattingstur(flerdagstur)
  - Flere dagsturer(minimum 6 timer per tur)
  - En dagstur(minimum 6timer)
  - Flere halvdagsturer(3-4timer per tur)
  - En halvdagstur(3-4timer)
  - Flere dobbelttimer
  - En dobbelttime
  - Flere enkelttimer
  - En enkelttime
  - Gjennomfører ikke hovedområdet friluftsliv i kroppsøving.
  - Annet
-

I gjeldende Læreplan(LK06) er friluftsliv et av tre hovedpunkter. Kompetansemålene i friluftsliv for videregående skole er:

Etter Vg1: praktisere friluftsliv med naturen som matkjelde

Etter Vg2: Planleggje, gjennomføre og vurdere opphald i naturen, og gjere greie for korleis mat, utstyr og klede kan verke inn på opplevinga av naturen.

Etter Vg3: planleggje, gjennomføre og vurdere turopplegg med kart og kompass som hjelpemiddel.

I Høringsbrevet fra Utdanningsdirektoratet om vurdering i kroppsøving blir kompetansemålene i friluftsliv foreslått endret til:

Etter Vg1: praktisere friluftsliv med lokal forankring.

Etter Vg2: bruke naturen som rekreasjon, trening og friluftsliv og vurdere nytteverdien.

Etter Vg3: planleggje, gjennomføre og vurdere turopplegg ved bruk av kart og kompass eller andre måtar å orientere seg på.

16) Mener du at forslaget til endringer i kompetansemålene for friluftsliv vil føre til endringer i dagens timeantall for undervisning i friluftsliv for deg?

	Ja, i stor grad	Ja	Nei	Nei, ikke i det hele tatt	Vet ikke
på Vg1	☐	☐	☐	☐	☐
På Vg2	☐	☐	☐	☐	☐
På Vg3	☐	☐	☐	☐	☐

17) Mener du forslaget til endringer i kompetansemålene for friluftsliv vil føre til forandringer i din vurderingspraksis i området friluftsliv?

	Ja, i stor grad	Ja	Nei	Nei, ikke i det hele tatt	Vet ikke
på Vg1	☐	☐	☐	☐	☐
På Vg2	☐	☐	☐	☐	☐
På Vg3	☐	☐	☐	☐	☐